

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Financování územní samosprávy – případová studie obce
Přelouč**

David Souček

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

David Souček

Ekonomika a management

Název práce

Financování územní samosprávy – případová studie obce Přelouč

Název anglicky

Financing of local government in the Czech Republic – case study of town Přelouč

Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení struktury obecního rozpočtu u analyzované obce. K dosažení cíle jsou stanoveny následující dílčí cíle: analýza obsahu rozpočtu společně s jeho příjmy a výdaji, analýza pomoci vybraných hodnotících ukazatelů a následná konkrétní doporučení do dalších let po zjištění silných a slabých stránek rozpočtu.

Metodika

Bakalářská bude zpracována jako případová studie obce Přelouč a bude rozdělena do dvou částí. V první teoretické jsou vysvětlovány základní pojmy spojené se základy územní samosprávy a popisem pojmů rozpočtové stránky. Praktická část obsahuje základní představení města, jako je jeho historie, vývoj počtu obyvatel a výsledky komunálních voleb. Poté bude provedeno zhodnocení bilance příjmů a výdajů. Práce bude zpracována pomocí dostupných materiálů, které jsou zveřejněny obcí.

Doporučený rozsah práce

30-40

Klíčová slova

Obec, rozpočet, příjmy, výdaje, hospodaření.

Doporučené zdroje informací

KOČÍ, Roman. Obecní samospráva v České republice. Praha : Leges, 2012. 978-80- 87576-28-1.

PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: GRADA Publishing, 2015. 280 s. ISBN 978-80-247-5922-7.

RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha: GRADA Publishing, 2019. 151 s. ISBN 978-80-271-2028-4.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Sylvie Kobzev Kotásková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 23. 8. 2023

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci *Financování územní samosprávy – případová studie obce Přelouč* jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3. 2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Sylvii Kobzev Kotáskové, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady, které mi při zpracování diplomové práce poskytla.

Financování územní samosprávy – případová studie obce Přelouč

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá financováním územní samosprávy, konkrétně vybrané obce Přelouč v letech 2018-2022. Za cíl bylo stanoveno zhodnocení struktury rozpočtu města s následným doporučením, které by mohlo vést ke zlepšení příjmové stránky rozpočtu. Práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou část. V první teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy spojené s hospodařením obce, účetní výkazy obce a ukazatele finanční analýzy. Praktická část se věnuje základnímu představení obce a jeho charakteristikám, jako je jeho poloha, historie a postupný vývoj počtu obyvatelstva. Dále jsou zde rozpočty za jednotlivé roky podrobeny obsahové a finanční analýze pomocí vybraných poměrových ukazatelů zadluženosti a likvidity. Ze shrnutí výsledků provedených analýz vyplývá, že město má silnou finanční stabilitu vlivem pozitivních hodnot vysoké míry samofinancování a nízké míry zadluženosti. Celkově není závislé na cizích zdrojích a mělo by více využít svá likvidní aktiva.

Klíčová slova: územní samospráva, rozpočet, obec, příjmy, výdaje, hospodaření, poměrové ukazatele, orgány obce, komunální volby

Financing of local government – case study of the municipality Přebouč

Abstract

The bachelor thesis deals with the financing of local government, specifically the selected municipality of Přebouč in the years 2018-2022. The aim was to evaluate the structure of the city budget with subsequent recommendations that could lead to an improvement of the revenue side of the budget. The work is divided into two parts - theoretical and practical. The first theoretical part explains the basic concepts related to the municipality's financial management, the municipality's financial statements and financial analysis indicators. The practical part is devoted to the basic introduction of the municipality and its characteristics such as its location, history and the gradual evolution of the population. Furthermore, the budgets for each year are subjected to a content and financial analysis using selected debt and liquidity ratios. A summary of the results of the analyses carried out shows that the city has strong financial stability due to the positive values of the high self-financing ratio and the low debt ratio. Overall, it is not dependent on external resources and should make more use of its liquid assets.

Keywords: local government, budget, municipality, revenues, expenditures, management ratios, municipal authorities, municipal elections

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Územní samospráva	14
3.1.1 Obec	14
3.1.2 Dělení obcí.....	14
3.1.3 Orgány obce.....	16
3.1.4 Funkce obce	18
3.2 Financování obce	20
3.2.1 Rozpočet obce.....	20
3.2.2 Rozpočtový proces.....	20
3.2.3 Závěrečný účet.....	20
3.2.4 Účetní výkazy obcí	21
3.3 Příjmy rozpočtu.....	21
3.3.1 Daňové příjmy	22
3.3.2 Nedaňové příjmy.....	22
3.3.3 Dotace	23
3.3.4 Úvěry	23
3.4 Výdaje rozpočtu	23
3.5 Finanční analýza.....	24
3.5.1 Metody finanční analýzy	24
3.5.2 Ukazatele finanční analýzy.....	25
3.5.2.1 Absolutní ukazatele	25
3.5.2.2 Poměrové ukazatele.....	25
3.5.3 Ukazatele likvidity	26
3.5.4 Ukazatele rentability	27
3.5.5 Ukazatele zadluženosti	27
4 Vlastní práce	29
4.1 Město Přelouč a jeho charakteristika	29
4.1.1 Historie města	30
4.1.2 Vývoj počtu obyvatel.....	30
4.1.3 Orgány obce.....	32
4.1.4 Výsledky komunálních voleb	32

4.2	Rozpočet obce	34
4.2.1	Příjmy obce	34
4.2.2	Výdaje obce.....	35
4.3	Finanční analýza.....	36
4.3.1	Analýza zadluženosti	36
4.3.2	Analýza likvidity.....	38
5	Výsledky a diskuse	40
6	Závěr.....	42
7	Seznam použitých zdrojů.....	44
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	47
8.1	Seznam obrázků	47
8.2	Seznam tabulek.....	47
8.3	Seznam grafů.....	47

1 Úvod

Úvod do bakalářské práce na téma financování územní samosprávy je klíčovou částí, která má za úkol uvést čtenáře do problematiky a definovat hlavní cíle a strukturu práce. V této práci se zaměřujeme na financování města Přelouč v letech 2018-2022 s cílem navrhnout podněty pro zlepšení hospodaření obce.

Teoretická část se zaměřuje na obecný úvod do problematiky územní samosprávy, kde se definuje pojem a účel samosprávy a vysvětluje se role obce v rámci územního uspořádání. Následující kapitola se podrobněji zabývá funkcemi a orgány obce, včetně zastupitelstva, rady a úřadu obce. Další kapitola se zaměřuje na proces financování územní samosprávy, především tvorbu a správu rozpočtu obce. Dále jsou také popsány základní pojmy a ukazatele v oblasti finanční analýzy jako jsou ukazatele likvidity a zadluženosti, které jsou poté aplikovány v praktické části práce.

Praktická část práce se soustředí na konkrétní analýzu města Přelouč. Nejprve je provedena charakteristika města zahrnující jeho historii, geografickou polohu a demografický vývoj. Poté je provedena detailní analýza rozpočtu města, kde jsou zkoumány příjmy a výdaje, a aplikují se ukazatele likvidity a zadluženosti k hodnocení finanční situace města. Nakonec jsou shrnuty výsledky analýzy a diskutovány doporučení pro zlepšení finančního řízení města Přelouč.

Tímto způsobem kombinuje tato bakalářská práce teoretické poznatky s praktickou aplikací na konkrétním příkladě, což umožňuje hlubší porozumění problematice financování územní samosprávy.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této práce je provést komplexní analýzu financování územní samosprávy na příkladu města Přelouč v období let 2018 až 2021. Cílem je posoudit strukturu rozpočtu města a jeho hospodaření v uvedeném časovém období a na základě této analýzy navrhnout opatření a změny, které povedou k efektivnějšímu a transparentnějšímu využití finančních prostředků. Dílčí prací je zhodnocení finanční stability města pomocí vybraných ukazatelů, kterými jsou ukazatele likvidity a zadluženosti.

2.2 Metodika

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části a je zpracována jako případová studie obce Přelouč. První část se zaměřuje na seznámení se základními pojmy spojené s územní samosprávou, kde je popsáno dělení obcí, orgány obce, a jaké základní funkce by měla obec splňovat. Další část se zaměřuje na financování obce, která popisuje rozpočtový proces, závěrečný účet a účetní výkazy obcí. Tyto dokumenty slouží jako zdroje pro analytickou část. Dále jsou popsány jednotlivé druhy příjmů, jakými může obec disponovat. Na to navazuje část o výdajích obce. Poslední kapitola je věnována finanční analýze spojená s metodami a ukazateli finanční analýzy, která je detailněji zpracována v praktické části. V praktické části jsou nejdříve představeny základní charakteristiky města Přelouč, jako je jeho poloha, historie, vývoj počtu obyvatel, jakými orgány obec disponuje a výsledek posledních komunálních voleb. Finanční analýza se nejprve zaměřuje na příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu. Nadále pomocí poměrových ukazatelů zadluženosti zkoumá celkovou zadluženost, míru zadluženosti a koeficient samofinancování. Poslední kapitola je věnována třem stupňům ukazatele likvidity jako je likvidita okamžitá, pohotová a běžná. Všechny zpracované údaje byly zhodnoceny v tabulkách či grafech, které popisují vývoj pozitivních či negativních hodnot za sledované období. Veškerá data pro praktickou část jsou čerpána z veřejně dostupných zdrojů jako je Český statistický úřad, který poskytl data k vývoji počtu obyvatel, věkové struktury města a výsledkům komunálních voleb související s volební účastí. Dále z účetních výkazů města, které byly brány z informačního portálu Ministerstva financí MONITOR, a z webových stránek města Přelouč, kde bylo čerpáno ze závěrečných účtu obce. Podle získaných výsledků obsahové a finanční analýzy je v závěru shrnuto hospodaření obce, a k tomu doporučení do dalších let.

Vybrané ukazatele pro finanční analýzu:

Ukazatele zadluženosti

$$\text{Celková zadluženost} = (CZ / A) * 100 (\%)$$

CZ = cizí zdroje

A = aktiva celkem

$$\text{Míra zadluženosti} = (CZ / VK) * 100 (\%)$$

CZ = cizí zdroje

VK = vlastní kapitál

$$\text{Koeficient samofinancování} = (VK / A (P)) * 100 (\%)$$

VK = vlastní kapitál

A = aktiva celkem, P = pasiva celkem

Ukazatele likvidity

$$\text{Okamžitá likvidita} = (PP + KFM) / KZ$$

PP= peněžní prostředky

KFM = krátkodobý finanční majetek

KZ = krátkodobé závazky

$$\text{Pohotová likvidita} = (PP + KFM + KP) / KZ$$

PP= peněžní prostředky

KFM = krátkodobý finanční majetek

KP = krátkodobé závazky

KZ = krátkodobé závazky

$$\text{Běžná likvidita} = OA / KZ$$

OA= oběžná aktiva

KZ = krátkodobé závazky

3 Teoretická východiska

3.1 Územní samospráva

Územní samospráva je forma veřejné správy, která umožňuje samostatné spravování ve věcech veřejných na území, které je menší než stát. K samotné existenci územní samosprávy je nutností vytvořit legislativní a ekonomické předpoklady (Provazníková, 2015).

„Územní samospráva tedy reprezentuje společenství občanů, jejich zájmy a preference; je reprezentantem pluralitního demokratického systému v dané obci nebo regionu. Rozhodování je založeno na veřejné volbě.“ (Provazníková, 2015).

3.1.1 Obec

Jedná se o základní územní samosprávné společenství občanů, kteří žijí na vymezeném území obce. Zároveň je vymezena jako veřejnoprávní korporace, která hospodaří s vlastním majetkem, má vlastní finanční prostředky a sestavuje si svůj rozpočet. Při splnění stanovených kritérií, může obec nést označení město. (Provazníková, 2015).

Veřejná volba je zrealizována buď přímou volbou nebo nepřímou volbou. Nepřímým způsobem se účastní volbou svých zástupců do obecního zastupitelstva v komunálních volbách. U přímé volby občané rozhodují o zásadních otázkách sami, to je možné pomocí referenda (Peková, 2011).

3.1.2 Dělení obcí

V roce 2000 bylo správní členění České republiky reformováno. Základní samosprávnou jednotkou se staly kraje. Česká republika je rozdělena na 14 krajů, včetně hlavního města Prahy. Kraje jsou územní samosprávné celky, které mají vlastní zastupitelstvo, radu a hejtmana. Jsou zodpovědné za oblast školství, zdravotnictví, kultury, sociální péče, dopravy a další (Ústav územního rozvoje, 2022).

Kraje jsou dále děleny na okresy. Okres představuje územně-správní entitu nacházející se na střední úrovni mezi obcí a krajem. V České republice jich máme 76. Dále se kraje dělí na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky. V České republice je celkem 6 253 obcí (ČSÚ, 2018).

- **Obce**

Jedná se o municipalitu s populací menší než 3 000 obyvatel. Správu obce zajišťuje volené zastupitelstvo, doplněné o další správní orgány jako je rada obce.

- **Města**

Obec s minimálně 3000 obyvateli může na základě svého návrhu, a po vyjádření vlády předseda Poslanecké sněmovny, stanovit určitá opatření nebo pravidla.

- **Městys**

Jinak řečeno „městečko“, jež je historickým typem obce nacházející se mezi městem a vesnicí. Tento statut byl udělován do roku 1949. Novelou zákona v roce 2006 je tento statut opět užíván. Měl by splňovat městský charakter, a zároveň plnit roli spádového městečka pro okolní vesnice. Spravuje ho zastupitelstvo městyse společně s dalšími orgány jako rada, starosta, úřad a zvláštní orgány městyse (Ústav územního rozvoje, 2022).

- **Statutární města**

Statutární města jsou územně členěná a mají své vnitřní poměry upraveny statutem. Může se skládat z městských obvodů nebo městských částí, které mají vlastní orgány samosprávy. Je spravováno zastupitelstvem města. Mezi další orgány patří rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Orgány statutárních měst vykonávají přenesenou působnost, která je zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností. Zpravidla jsou tvořena územím obcí, které mají více než 30 000 obyvatel (Zákon o obcích 128/2000 Sb.).

- **Městské obvody**

- **Hlavní město Praha**

Dělí se na městské část (Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze)

Dále se obce dělí podle rozsahu výkonu státní správy:

- a. **Obec se základním rozsahem výkonu státní správy**
- b. **Pověřený obecní úřad – obce II. typu (POÚ)**
- c. **Obecní úřad obce s rozšířenou působností – obce III. typu (ORP)**

Obec se základním rozsahem výkonu státní správy

Obec reprezentuje základní formu územní samosprávy občanů a zahrnuje určené území vymezené hranicemi obce. Obec má pravomoc spravovat své záležitosti nezávisle. Státní a krajské orgány mohou do této samostatné pravomoci zasáhnout pouze tehdy, je-li to nezbytné pro dodržení zákona, a to pouze vymezeným způsobem. Rozsah této samostatné pravomoci může být omezen pouze legislativními předpisy. Obec může ukládat povinnosti prostřednictvím obecně závazných vyhlášek. Orgány obce vykonávají svou působnost v rámci základního rozsahu v souladu se zvláštními zákony. V takovém případě je území obce správním obvodem (Ústav územního rozvoje, 2022).

Pověřený obecní úřad – obce II. typu (POÚ)

Jedná se o obec druhého stupně, která má obecní úřad, jenž má pravomoc vykonávat státní správu na svém území v rozsahu přenesené působnosti. Tato pravomoc je udělena obcím s pověřeným obecním úřadem a obvykle také vykonává státní správu pro ostatní okolní obce (Ústav územního rozvoje, 2022).

Obecní úřad obce s rozšířenou působností – obce III. typu (ORP)

ORP neboli obce III. stupně fungují jako prostředník přenesené působnosti samosprávy mezi krajskými úřady a jinými obecními úřady. Obce s rozšířenou působností mají oproti ostatním obcím více působností pro svůj obvod, základní správní obvod, dále pak pro další okolní obce bez rozšířené působnosti. Činnost ORP spočívá v evidenci obyvatel, vydáváním občanských a řidičských průkazů, pasů, evidence motorových vozidel, vydávání technických průkazů atd. (Ústav územního rozvoje, 2022).

3.1.3 Orgány obce

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, se počet zastupitelů stanovuje v závislosti na počtu obyvatel a rozloze území dané obce. Zastupitelstvo má pravomoc rozhodovat o záležitostech, které spadají do samostatné působnosti obce, jako je schvalování programu rozvoje obce, rozpočtu, vydávání obecně závazných vyhlášek, volba starosty, zřizování a rušení obecní policie a dalších záležitostí.

Tabulka 1 - Počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva
Do 500 obyvatel	5 až 15 členů
Nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
Nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
Nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
Nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
Nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: Vlastní zpracování (Zákon o obcích)

Obecní úřad

Struktura obecního úřadu zahrnuje hlavu úřadu, zpravidla starostu či starostku, která vykonává vedení. Dále se úřad skládá z místostarosty, tajemníka či tajemnice obecního úřadu, pokud je tato role definována. Součástí úřadu jsou rovněž zaměstnanci obce, kteří jsou přiděleni do jeho struktur. Obecní úřad slouží jako zázemí pro provádění různých úkolů a aktivit obce a jeho sídlo může být rozprostřeno v několika budovách (Zákon o obcích 128/2000 Sb.).

Obecní úřad v rámci své autonomie vykonává povinnosti, které mu ukládá právní předpis. Konkrétně se jedná o úkoly přidělené zastupitelstvem nebo radou obce. Rovněž rozhoduje v souladu se zákonem o obcích (Kočí, 2012).

Rada obce

V oblasti samostatné působnosti obce je výkonným orgánem rada obce, která nese zodpovědnost za svou činnost před zastupitelstvem. Členové rady obce jsou voleni z řad zastupitelstva, a to včetně starosty. V případě existence více místostarostů jsou všichni zástupci členy rady obce spolu s dalšími radními (Balík, 2009).

Počet členů rady obce je lichý s minimem 5 a maximem 11 členů, přičemž nemůže přesáhnout jednu třetinu počtu zastupitelů obce. Rada obce není volena v obcích, které mají méně než 15 zastupitelů. Pokud není rada obce zvolena, pravomoci rady vykonává starosta, pokud zákon nestanoví jinak (Zákon o obcích 128/2000 Sb.).

Starosta

Osoba volena na funkci starosty musí být občanem České republiky a je vybrána z řad členů zastupitelstva. Starosta reprezentuje obec ve veřejných záležitostech, je

odpovědný zastupitelstvu obce za výkon svých povinností. Jmenuje a odvolává zaměstnance obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu (Čmejrek a kol., 2010).

Starosta spolu s místostarostou mají společnou odpovědnost za podepisování právních předpisů obce (Provazníková, 2015).

Místostarosta

Podobně jako starosta musí i místostarosta být občanem České republiky a je volen ze členů zastupitelstva. Zastupitelstvo může zvolit více místostarostů. V takovém případě určí pořadí, v jakém budou starostu zastupovat. Místostarosta je především zodpovědný zastupitelstvu, nikoli starostovi. Jeho úkolem je primárně zastupovat starostu v období jeho nepřítomnosti nebo v situacích, kdy není schopen vykonávat své povinnosti (Zákon o obcích 128/2000 Sb.).

Kontrolní a finanční výbor

Povinnost zřídit kontrolní a finanční výbor nese každá obec na základě zákona o obcích. Oba výbory jsou podřízené zastupitelstvu obce a jsou zodpovědné za svou činnost. Kontrolní výbor má za úkol sledovat dodržování usnesení zastupitelstva obce a rady obce a také dohlíží na dodržování právních předpisů ostatními výbory. Plní rovněž úkoly stanovené zastupitelstvem obce. Finanční výbor se specializuje na kontrolu hospodaření s majetkem a provádí další úkoly, které mu předloží zastupitelstvo obce (Peková, 2011).

Komise

Zákon o obcích umožňuje, aby rada obce ustavovala komisi jako poradní a iniciativní orgán. Tyto komise mohou být pověřeny výkonem určitých pravomocí a rovněž mohou fungovat jako výkonné orgány. Předsedou komise může být jen osoba s odbornými znalostmi v příslušné oblasti. Rozhodnutí v komisi se přijímají většinovým hlasováním. Komise nese odpovědnost před radou obce a v přenesené působnosti pak před starostou (Zákon o obcích 128/2000 Sb.).

3.1.4 Funkce obce

Obce představují komplexní sociálně-ekonomické struktury, které především poskytují prostor pro uspokojování potřeb a zájmů občanů. Tyto lokality slouží jako sociální

centra, kde občané společně využívají území, vytvářejí mezi sebou vztahy a vazby, jež přinášejí prospěch nejen jim samotným, ale i dalším subjektům (Hrabalová, 2004).

Obce plní v moderní společnosti celou řadu funkcí. Mezi základní funkce měst a obcí patří:

Obytná funkce

Obce poskytují svým obyvatelům bydlení, které je nezbytné pro jejich život. Bydlení může být v podobě rodinných domů, bytů nebo jiných typů nemovitostí. Dále nabízejí svým obyvatelům infrastrukturu, která je nezbytná pro jejich život jako jsou silnice, chodníky, veřejné osvětlení, kanalizace, vodovody a další (Hrabalová, 2004).

Pracovní funkce

Ve svém zájmu obce pro své obyvatele zajišťují pracovní příležitosti, kterými nejen zajistí možnost zaměstnání pro své obyvatele, ale zlepší kvalitu jednotlivých průmyslových odvětví v rámci obce. Tyto pracovní příležitosti se nacházejí v obchodě, službách, zemědělství a dalších odvětvích (Hrabalová, 2004).

Kulturní funkce

Obce umožňují obyvatelům zapojit se do kulturního dění tím, že pořádají různé kulturní události, jako jsou divadelní představení, koncerty, výstavy, karnevaly a další akce. Kromě toho obce aktivně podporují kulturní instituce v podobě muzeí, galerií, knihoven a další podobných zařízení (Hrabalová, 2004).

Ekonomická funkce

Existují rozdíly ve funkcích mezi městy a obcemi v České republice. Větší města obvykle zastávají širší spektrum funkcí než menší obce. Větší města často fungují jako centra ekonomického, kulturního a politického dění. Naopak menší obce se často specializují na konkrétní oblasti, jako je zemědělství nebo turistika například zřizováním naučných stezek (Hrabalová, 2004).

Politická funkce

Politická role umožňuje místním obyvatelům aktivní účast na správě veřejných záležitostí ve městech a obcích, které jsou základními jednotkami veřejného řízení. Každé město či obec má své volené zastupitelstvo, které rozhoduje o důležitých otázkách týkajících se života daného území (Hrabalová, 2004).

3.2 Financování obce

3.2.1 Rozpočet obce

Rozpočty na úrovni obcí patří mezi nejnižší úroveň veřejných rozpočtů. V průběhu veřejných zasedání zastupitelstva jsou pak rozpočty schvalovány. Zákon o obcích stanovuje pravidla pro správu těchto financí. Rozpočet obce je strategickým plánem, který určuje, jak budou místní finanční prostředky přiděleny. Při tvorbě ročního rozpočtu se respektuje rozpočtové omezení a jeho platnost odpovídá kalendářnímu roku. Rozpočet může být buď přebytkový, vyrovnaný nebo vykazovat deficit. V případě přebytku mohou být finance využity k investicím, zatímco schodkový rozpočet musí být pokryt finančními prostředky z minulých let nebo úvěrem (Pařízková, 2008).

3.2.2 Rozpočtový proces

V zákonu o rozpočtových pravidlech územního samosprávného celku není ustanoveno, jak by takový proces měl vypadat. Z tohoto důvodu je každý rozpočtový proces jiný, dodržují se ale některé zásady a fáze. Sestavením návrhu rozpočtu a tvorbou podkladů je většinou pověřen finanční odbor. Zpravidla bývá tento interval v rozmezí 1,5 až 2 roky, přičemž samotný rozpočet je sestaven na jeden kalendářní rok. Prvním krokem bývá důsledná analýza minulých let a nastavení priorit. Pro zkrácení času přípravy se doporučuje stanovit závazné limity na provozní výdaje. Vlivem tohoto kroku se získá větší prostor na jeho projednávání. Schválený rozpočet může být přebytkový, vyrovnaný nebo schodkový (Provazníková, 2015).

3.2.3 Závěrečný účet

Závěrečný účet po skončení kalendářního roku souhrnně zpracovává výsledky o ročním hospodaření územního samosprávného celku. V dokumentu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů, hospodaření s majetkem a další finanční operace. V moment, kdy územní samosprávný celek zveřejní závěrečný účet na svých internetových

stránkách musí oznámit na úřední desce, kde je možné do dokumentu nahlédnout (Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů 250/2000 Sb.).

3.2.4 Účetní výkazy obcí

Účetní zprávy poskytují přehled o hospodaření určitého subjektu, a jsou rozděleny na finanční účetní výkazy a vnitropodnikové účetní výkazy. Finanční účetní výkazy jsou veřejně dostupné dokumenty, které subjekt musí zveřejňovat a obsahují všechny základní informace. Naopak vnitropodnikové účetní výkazy, které slouží primárně pro interní účely subjektu, nejsou vázány žádnými povinnými pravidly a nemusí být zveřejňovány. Mezi základní účetní výkazy patří rozvaha, výkaz zisku a ztrát a přehled o finančních tocích (Růčková, 2019).

Rozvaha je označována jako základní účetní dokument pro každý podnik, který se sestavuje k určitému datu každého roku. Skládá se ze dvou částí, kterými jsou aktiva a pasiva. Mezi aktiva patří dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek a oběžná aktiva, mezi které se řadí například zásoby a pohledávky. Pasiva obsahují zdroje financování majetku, jimiž jsou vlastní kapitál a cizí zdroje (Knápková a spol., 2017).

Výkaz zisku a ztrát je písemný přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Slouží jako významný poklad pro hodnocení firemní ziskovosti. Nachází se v něm několik stupňů výsledků hospodaření, které se od sebe vzájemně podle toho, jaké náklady a výnosy do jejich struktury vstupují. Jedna se o výsledek hospodaření (dále jen VH) provozní, VH z finančních operací, VH za běžnou činnost, VH za účetní období, VH před zdaněním (Růčková, 2019).

Výkaz cash flow je účetní výkaz srovnávající bilanční formu příjmů s využitím výdajů za určité období. Ukazuje tedy skutečnou finanční situaci a dokládá fakt, že zisk a peníze nejsou jedno a totéž. V České republice byl poprvé sestaven až v roce 1993 nepřímou metodou. Výkaz je možné rozdělit do tří základních částí, a to provozní činnost, investiční činnost a finanční činnost (Růčková, 2019).

3.3 Příjmy rozpočtu

Obecní příjmy obce mohou být rozčleněny do čtyř hlavních kategorií: daňové příjmy, nedaňové příjmy, dotace a úvěry. Tyto příjmy mohou být dále rozděleny na nenávratné a návratné. Potřeby lokálního a veřejného sektoru jsou hrazeny z nenávratných příjmů, proto

se jim přikládá větší váha. Úvěry se řadí mezi příjmy návratné a jsou spojené s povinností je za daných podmínek splatit (Provazníková, 2015).

3.3.1 Daňové příjmy

Nejdůležitější částí rozpočtu obcí jsou daňové příjmy. Obce v České republice mají omezenou pravomoc v rozhodování o výši daní, slevách a o subjektu, který daně vybírá. Největší příjem je generován ze sdílených daní, mezi které se řadí daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických (Peková, 2011).

Dle zákona o rozpočtovém určení daní se od 1.1. 2024 rozděluje:

- *Obcím 24,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty*
- *Obcím 24,92 % z celostátního hrubého výnosu daní z příjmů, kterými jsou*
 - *daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti*
 - *daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby*
 - *daň z příjmů fyzických osob včetně výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani*
 - *daň z příjmů právnických osob včetně daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby*
- *Obcím 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti*

3.3.2 Nedaňové příjmy

Územní samosprávy mají u nedaňových příjmů větší pravomoc při zavádění její výše, než je tomu u jiných kategorií příjmů. Mezi nedaňové příjmy se řadí příjmy z vlastního podnikání, užitelských poplatků, vlastní správní činnosti, pokut nebo ze sbírek a darů. Z celkového příjmu rozpočtu se podílejí mnohem menším dílem, než příjmy daňové (Provazníková, 2015).

Vlastní podnikání může být stabilní, ale i často proměnlivé. V posledních letech jeho význam roste, a proto má významný dopad na hospodaření obce. Do této kategorie spadají podíly na zisku podniků vlastněných obcí, příjmy z pronájmu majetku, zisky z obecních a regionálních podniků a příjmy z obchodování s cennými papíry (Provazníková, 2015)

3.3.3 Dotace

Dotace je finanční příspěvek poskytovaný ze státního rozpočtu pro určitému subjektu. Slouží i jako kompenzace samosprávám, které mají vyšší náklady na poskytování potřebných statků a služeb zapříčiněných odlišnými geografickými a přírodními podmínkami. Mezi dvě základní formy dotace se řadí specifické účelové dotace, kde je předem stanovený účel. Všeobecné neúčelové dotace jsou obdrženy na základě stanoveného kritéria, ale jejich využití není specifické (Provazníková, 2015).

3.3.4 Úvěry

Mezi návratné příjmy rozpočtu patří úvěry, které obec musí vrátit věřitelům za předem sjednaných podmínek, ke kterým patří doba splatnosti úvěru. Zpravidla bývají čerpány na financování dlouhodobých investic. V případě, že úvěr nebude využit na projekt, který by v budoucnu generoval příjmy, je nutné celý dluh splácet z běžného rozpočtu. U většiny případů přijatých úvěrů se musí obec zaručit. Mezi možnostmi se řadí ručení majetkem, budoucími rozpočtovými příjmy nebo třetí osobou. Při financování projektu, který bude generovat příjmy, je vhodné ručení nemovitostí. Ta slouží věřitelům jako záruka splácení úvěru (Provazníková, 2015).

3.4 Výdaje rozpočtu

Celkové výdaje územních rozpočtů v posledních letech rostou. Příčinou je decentralizace veřejné správy, která převádí větší odpovědnost na jednotlivé stupně územní samosprávy, které musí zabezpečovat a financovat veřejný sektor. Územní samospráva je odpovědná za veřejnou dopravu, sociální služby, rekreační vybavení, fyzické územní plánování atd. (Provazníková, 2015).

Výdaje se člení dle několika hledisek:

Mezi nejběžnější členění, se kterým se setkáváme v praxi je podle ekonomického hlediska, které se následně dělí na běžné a kapitálové výdaje. Podle infrastruktury se pak výdaje člení na ekonomické a sociální. Dále podle funkcí veřejných financí, které se zaměřují na výdaje alokační, redistribuční a stabilizační. Na plánované a neplánované se členění

výdaje dle rozpočtového plánování. Mezi poslední členění se řadí podle rozpočtové skladby (Provazníková, 2015).

K opakujícím se výdajům se řadí běžné výdaje, ze kterých se pravidelně hradí platy zaměstnanců, energie a paliva, voda, sociální dávky nebo nákup materiálu a služeb. Běžné výdaje jsou pravidelné platby, které se opakují. K financování dlouhodobých potřeb jsou použity kapitálové výdaje. Ekonomické výdaje mohou být použity na podporu podnikání a zvýšení zaměstnanosti v obci. Sociální výdaje se používají na provoz sociálních zařízení, vzdělání a péči o zdraví. Z funkcí veřejných financí se alokační výdaje používají na nákup služeb od soukromých firem s cílem zlepšit zabezpečení veřejných statků pro obyvatele. S tím je spojena poptávka po pracovních příležitostech, která přispívá k stabilizaci zaměstnanosti na svém území. Výdaje redistribuční souvisejí s peněžními transfery jako je např. kompenzace, příspěvky na nájemné a dotace (Provazníková, 2015).

3.5 Finanční analýza

Pomocí finanční analýzy získává obec mnoho užitečných informací, které vypomáhají s efektivním zhodnocení finanční stránky obce. Pro vytvoření analýzy, zda obec je schopna splácet své závazky včas a mnoho dalších významných ukazatelů se využívají data z účetních výkazů jako jsou například rozvaha, výkaz zisku a ztrát a ze závěrečných účtů obce minulých let. Ty slouží především pro odhad budoucího vývoje (Knápková a spol., 2017).

3.5.1 Metody finanční analýzy

Metod finančních analýz je mnoho, pro výběr správné metody je důležité dbát na tři hlavní pravidla:

Účelnost – zvolená metoda finanční analýzy musí odpovídat předem stanovenému cíli. Každá zakázka je odlišná, proto je důležité si uvědomit, k jakému účelu mají být výsledky určeny. Pokud zákazník bude potřebovat pouze odpovědi na jednodušší otázky, není důvod zavádět složitější analýzu. To však neznamená, že by interpretace neměla být provedena poctivě, jelikož je důležité zohlednit možná rizika.

Nákladnost – pro kvalitní odbornou analýzu je potřeba mít dostatek času a kvalifikovanou práci, která sebou přináší spoustu nákladů. Ty by však měly přiměřené vůči budoucí ziskovosti.

Spolehlivost – Důraz na správnost vstupních dat je důležitý pro dosažení spolehlivých výsledků z finanční analýzy (Růčková, 2019).

3.5.2 Ukazatele finanční analýzy

Pro posouzení finanční situace se využívají různé ukazatele, které lze rozdělit do tří skupin: absolutní, rozdílové a poměrové ukazatele.

3.5.2.1 Absolutní ukazatele

Tato analýza se soustředí na posouzení jednotlivých položek účetních výkazů bez jejich vzájemného porovnání. Poskytuje tak základní přehled o finanční situaci obce, ale neumožňuje hlubší analýzu a identifikaci případných problémů. Využívány jsou především pro zhodnocení horizontální a vertikální analýzy.

Horizontální analýza je využívána k porovnávání meziročních změn pro sledování detailnějšího vývoje jednotlivých položek v čase. Může být vyjádřena v absolutním či relativním vyjádření. Vertikální analýza hodnotí strukturu vybraných ukazatelů z účetních výkazů za jedno za období. Jednotlivé položky jsou vyjádřeny v procentech (Knápková a spol., 2017).

3.5.2.2 Poměrové ukazatele

Jde se o nejčastěji používané ukazatele pro posouzení finanční situace obce, kvůli jejich široké využitelnosti. Tyto ukazatele vycházejí z údajů z účetních výkazů, které jsou veřejně dostupné, což umožňuje jejich analýzu i externím finančním analytikům (Růčková, 2019).

Poměrové ukazatele lze rozdělit do tří skupin na základě informací získaných z účetních výkazů, ze kterých jsou získávány data. Prvním z nich jsou ukazatelé struktury majetku a kapitálu, které jsou čerpány z rozvahy a nejčastěji se využívají u ukazatelů likvidity a zadluženosti. Další ukazatele jsou ukazatele tvorby výsledku hospodaření, které vycházejí z výkazu zisku a ztrát. Analyzují strukturu nákladů a výnosů a strukturu výsledku hospodaření podle oblastí. Ukazatele na bázi peněžních toků analyzují cash flow a mohou být součástí analýzy úvěrové způsobilosti (Růčková, 2019).

3.5.3 Ukazatele likvidity

Likvidita udává schopnost dané obce uhradit včas své platební závazky. V zásadě jde o poměr, kdy obec disponuje možnostmi, s čím bude platit proti tomu, co musí zaplatit (Knápková a spol., 2017).

Nedostatkem likvidity by se obec mohla dostat do situace, kdy nebude schopna hradit své běžné závazky, což může vést až k platební neschopnosti. Naopak vysoká likvidita je též negativní jevem, neboť finanční prostředky vázaná na aktiva nepracují v prospěch vyšší ziskovosti. Používány jsou akciovými společnostmi, které je zapisují do výročních zpráv (Růčková, 2019).

Využívají se tři hlavní ukazatele likvidity: okamžitá, pohotová a běžná likvidita.

Okamžitá likvidita

Označována též jako likvidita I. stupně se považuje za nejpřesnější ukazatel schopnosti splácet své závazky, jelikož jsou zde z rozvahy obsaženy pouze nejlikvidnější položky.

Tato hodnota by měla nabývat hodnot v rozmezí 0,9-1,1. Některé prameny pro Českou republiku uvádějí dolní mez s hodnotou 0,6 (Růčková, 2019).

$$\text{Okamžitá likvidita} = (\text{PP} + \text{KFM}) / \text{KZ}$$

PP = peněžní prostředky

KFM = krátkodobý finanční majetek

KZ = krátkodobé závazky

Pohotová likvidita

Označována též jako likvidita II. stupně. Hodnota by měla nabývat hodnot v rozmezí 1-1,5 (Knápková a spol., 2017). Pokud je hodnota vyšší, dochází k neproduktivnímu využívání prostředků a dochází ke snižování ziskovosti (Růčková, 2019).

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{PP} + \text{KFM} + \text{KP}) / \text{KZ}$$

PP = peněžní prostředky

KFM = krátkodobý finanční majetek

KP = krátkodobé pohledávky

KZ = krátkodobé závazky

Běžná likvidita

Jako třetí stupeň likvidity je označována likvidita běžná. Vyjadřuje kolikrát jsou krátkodobé závazky kryty oběžnými aktivy. Čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím pravděpodobněji je zachována platební schopnost. Ideální hodnota by se měla pohybovat v rozmezí od 1,5 do 2,5 (Knápková a kol., 2017). Negativem může být, že nepřihlíží ke struktuře oběžných aktiv z hlediska jejich likvidnosti (Růčková, 2019).

Běžná likvidita = OA / KZ

OA = oběžná aktiva

KZ = krátkodobé závazky

3.5.4 Ukazatele rentability

Rentabilita představuje schopnost podniku vytvářet nové zdroje a tím se snaží o dosažení zisku z již použitého investované kapitálu. Nejčastěji data vychází ze dvou základních účetních dokumentů, a to z rozvahy a výkazy zisku a ztrát. Doporučené hodnoty u většiny ukazatelů nebývají uváděny. Přesto se jedná o ukazatel, který napomáhá k hodnocení celkové efektivnosti, proto ho zejména využívají potenciální investoři a akcionáři. Vyjadřovaný je jako poměr k zisku k částce vloženého kapitálu. Mezi nejvíce používané ukazatele rentability patří ukazatel celkového vloženého kapitálu, vlastního kapitálu, odbytu a nákladů (Růčková, 2019).

3.5.5 Ukazatele zadluženosti

Vyjadřuje stav, kdy je dochází k financování svých aktiv cizími zdroji. Není reálné, aby došlo k situaci, kdy obec bude financovat veškerá svá aktiva z vlastních zdrojů nebo i v opačném případě jen z cizího kapitálu. Cílem je tedy nalezení vhodného poměru pro využívání vlastních aktiv a cizích zdrojů. Pro získání údajů k ukazatelům zadluženosti je využita především rozvaha (Růčková, 2019).

Celková zadluženost

Doporučená hodnota se pohybuje v rozmezí 30-60 %. Nižší míra zadlužení je výhodnější, protože věřitelé dávají přednost obcím s menším zadlužením (Knápková a kol., 2017).

Nutné posuzovat s celkovou ziskovostí obce v souvislosti se strukturou cizího kapitálu. U ukazatele platí, že čím vyšší je hodnota, tím se zvyšuje riziko pro věřitele (Růčková, 2019)

Celková zadluženost = Cizí zdroje / Aktiva celkem * 100 (%)

Míra zadluženosti

Tento ukazatel vyjadřuje podíl cizích zdrojů na vlastním kapitálu. Má význam pro věřitele, jako je banka nebo jiné instituce, které poskytují úvěry obci. Také je to důležité pro samotnou obec, aby udržovala finanční stabilitu a minimalizovala riziko platební neschopnosti.

Koeficient samofinancování

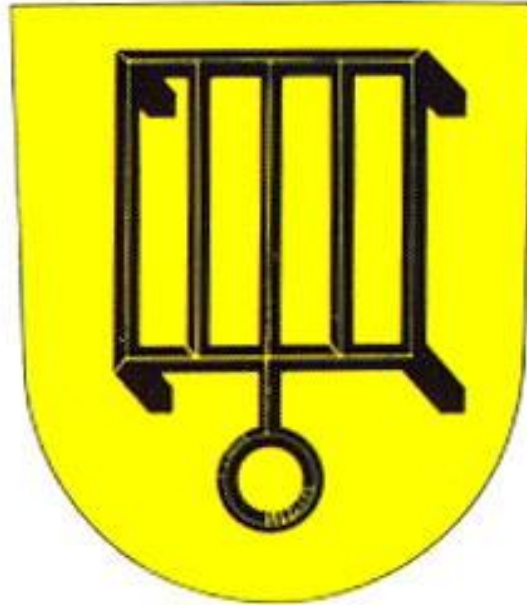
Vyjadřuje poměr vlastních finančních prostředků obce k financování určitého projektu. Je to ukazatel, který ukazuje míru, do jaké obec dokáže financovat své projekty z vlastních zdrojů bez nutnosti spoléhat se na externí financování. Koeficient samofinancování společně s celkovou zadlužeností dávají součet 1 (100 %) (Knápková a kol., 2017).

Koeficient samofinancování = (Vlastní kapitál / Aktiva (pasiva) celkem) * 100 (%)

4 Vlastní práce

4.1 Město Přelouč a jeho charakteristika

Obrázek 1 - Znak města Přelouč

Zdroj: Město Přelouč, 2024

Město Přelouč se nachází ve východním Polabí a je součástí Pardubického kraje, přesněji 15 km západně od Pardubic. Přelouč leží na řece Labi v nadmořské výšce 220 m. Katastrální rozloha města je 30,5 km² včetně integrovaných obcí.

Ke konci roku 2023 Přelouč včetně místních částí eviduje 8 575 obyvatel české státní příslušnosti, a zároveň 2 047 občanů cizí státní příslušnosti. Celkový počet obyvatel je tedy 10 622. Převážná část obyvatel Přelouče žije v lokalitě městského typu, přibližně tisíc obyvatel žije v 7 místních částech, kde převládá bydlení venkovského typu.

Mezi těchto 7 místních částí patří: Klenovka, Lhota, Lohenice, Mělice, Škudly, Štěpánov a Tupesy.

Městem prochází silnice I/2 (Kutná Hora-Pardubice) a II/333 (Hradec Králové-Přelouč). U Lhoty se na silnici I/2 napojuje silnice II/322 (Kolín-Přelouč). Výhodou je poloha na železniční trati Praha-Česká Třebová. Přelouč je rovněž výchozí stanicí lokální trati do Prachovic. Významným rozvojovým faktorem bude splavnění Labe, které tvoří severní hranici průmyslové zóny města.

4.1.1 Historie města

Město Přelouč má bohatou historii a je jedním z nejstarších dokumentovaných sídel v regionu. Jeho název je odvozen od místa, kudy se chodilo přes louky. Původní jméno obce bylo Přelučie a osada vznikla na severním okraji současného města asi v 10. století za vlády rodu Slavníkovců. První zmínka o Přelouči pochází z roku 1086, kdy král Vratislav daroval vesnici Přelouč a přilehlou chmelnicí benediktinskému klášteru v Opatovicích nad Labem. Během 300 let byla Přelouč úzce spjata s osudem kláštera v Opatovicích nad Labem. Na strategickém místě na vrcholu opukové terasy nad řekou Labem vzniklo obchodní centrum. Na žádost opata Částky, který vedl klášter v letech 1261 až 1291, povýšil král Přemysl Otakar II. 8. září 1261 Přelouč na město a udělil mu právo magdeburské a hrdelní.

Po několik desetiletí poté význam Přelouče poklesl a stala se z ní malá zemědělská obec, která od roku 1518 náležela k pardubickému panství. Období nového ekonomického a kulturního rozmachu přišlo až v druhé polovině 16. století. Přelouč se tehdy proměnila v renesanční město a v roce 1580 Rudolf II. potvrdil její privilegia jako královského komorního města. Během třicetileté války a později během tereziánských válek v 18. století však Přelouč utrpěla značné škody a na následující dvě století se stala jen malým venkovským sídlem.

Zásadní změnu v rozvoji Přelouče přinesla první polovina 19. století, kdy byla spojena se stavbou nové císařské silnice a zejména železnice. Díky této spojitosti s železniční sítí se Přelouč rychle stala druhým nejdůležitějším hospodářským centrem v pardubickém regionu hned po Pardubicích. Mezi lety 1850 a 1960 měla Přelouč postavení okresního města.

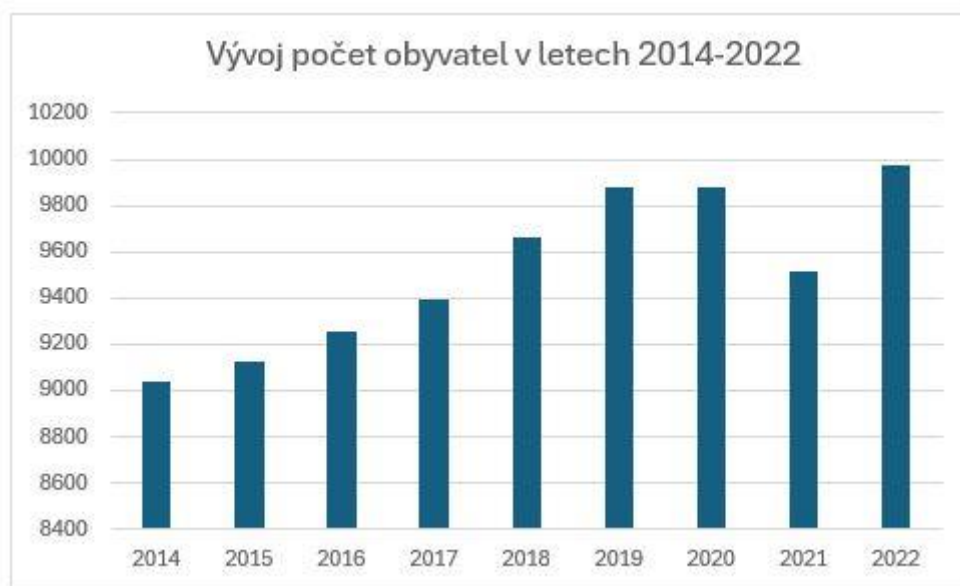
Hlavní historickou stavbou ve městě je původní románský farní kostel sv. Jakuba, který byl později přestavěn v barokním stylu. Spolu s farní budovou a starou lékárnou, které byly postaveny po velkém požáru města v roce 1809 a nachází se v současné podobě, tvoří zajímavý koutek na severní straně náměstí. Dále je v dlažbě chodníku označeno místo, kde v roce 1738 jezuita Koniáš prováděl pálení kacířských knih (Město Přelouč, 2023).

4.1.2 Vývoj počtu obyvatel

Na následujícím grafu 1 lze pozorovat vývoj počtu obyvatel Přelouče v letech 2014 až 2022. V posledním zaznamenaném roku 2022 dosáhl počet nejvyšší hodnoty, kdy ve městě žilo 9 971 obyvatel. Naopak nejméně obyvatel zde žilo v roce 2014 s počtem 9 036. Od téhož roku je zde pozorována každoroční rostoucí tendence až do roku 2020, kdy došlo ke

stagnaci obyvatel. V roce 2021 došlo k největšímu poklesu z důvodu zvětšení mortality z důvodu pandemie Covid-19. Rok 2022 byl ve znamení nárůstu do původních hodnot počtu obyvatel z důvodu zvětšeného počtu přistěhovalých v důsledku války na Ukrajině. Bez migračního přírůstku by z dlouhodobého horizontu měl počet obyvatel klesající tendenci.

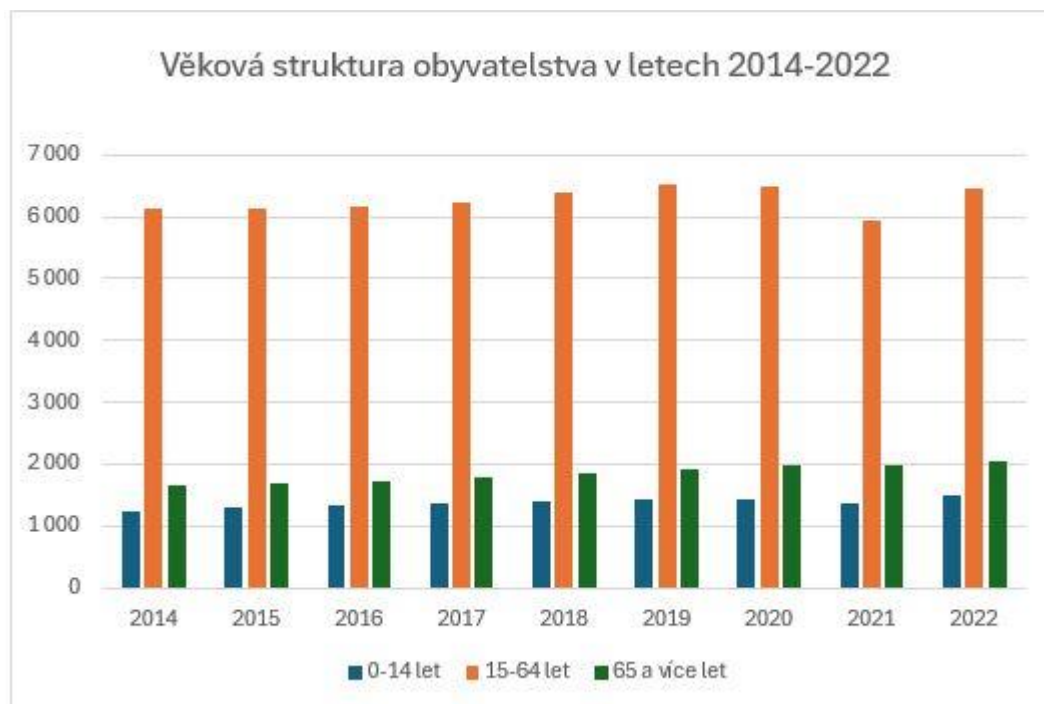
Graf. 1 - Vývoj počtu obyvatel v letech 2014-2022

Zdroj: Vlastní zpracování (ČSÚ, 2022)

V grafu 2 lze vidět, že v Přelouči dochází k postupnému stárnutí populace, kdy věková skupina nad 65 let dlouhodobě převyšuje věkovou skupinu 0-14 let. Největší zastoupení má skupina od 15-64 s průměrným zastoupením 66 %.

Graf. 2 - Věková struktura obyvatelstva v letech 2014-2022

Zdroj: Vlastní zpracování (ČSÚ, 2022)

4.1.3 Orgány obce

Vedení města Přelouč zastává od roku 2022 starosta Martin Šmíd, který má na starosti celkové řízení města. S tím mu pomáhá místostarosta Ing. Ivan Moravec, který je v této funkci již několikáté volební období. Zájmy města i jeho občanů hájí 21 členů zastupitelstva, kteří jsou voleni v komunálních volbách jednou za 4 roky. K dalším orgánům se řadí rada města a výbory zastupitelstva, mezi které se řadí finanční výbor, kontrolní výbor, majetkový výbor, osadní výbor Mělce, osadní výbor Klenovka, osadní výbor Lohenice. Rada města jmenuje a odvolává vedoucí těchto zmíněných výborů. Taktéž připravuje návrhy pro schůze zastupitelstva města a zajistí dodržení usnesení, která jsou na těchto schůzích přijata. Mimo to plní úkoly související se správou a rozvojem města, jak je stanoveno v zákonech o obcích a přímo navazuje na činnost zastupitelstva města.

4.1.4 Výsledky komunálních voleb

V následujícím grafu 3 jsou zachyceny výsledky komunálních voleb v Přelouči konané v roce 2022 s procentuálními zisky jednotlivých politických stran. Celkově se voleb zúčastnilo 7 politických stran, které se snažily získat co nejvíce mandátů z 21 možných.

Z volební kandidátky šlo vybírat mezi nezávislými politickými stranami, tak i ze stran parlamentních, které zde tvoří většinu. Překvapivým vítězem se stala strana SNK (Koalice občanů Přelouče), která získala 6 mandátů s procentuálním ziskem hlasů 27,04 %, což je zlepšení o 8 % oproti volbám předešlým. Na druhém místě skončilo SPD+NK (SPD a nezávislý kandidáti) se ziskem 5 mandátů a podílem hlasů 21,35 %. Třetí místo obsadila strana STAN+NK s podílem hlasů 17,53 %, který jim stačil na 4 mandáty, a tudíž ztrátu jednoho místa v zastupitelstvu oproti volbám minulým. Čtvrtou pozici získala strana ODS se ziskem 3 mandátů a podílem hlasů 16,37 %. Zisk jednoho mandátu si rozdělily strany KDU-ČSL+NK, KSČM a ČSSD. Povolební koalice byla utvořena z 5 politických stran. Jednalo se o vítěznou stranu SNK, STAN+NK, ODS, KDU-ČSL+NK a ČSSD. Nově zvolený starosta kandidoval za stranu SNK. Místostarosta Ing. Ivan Moravec, který získal největší počet preferenčních hlasů pak za stranu STAN+NK.

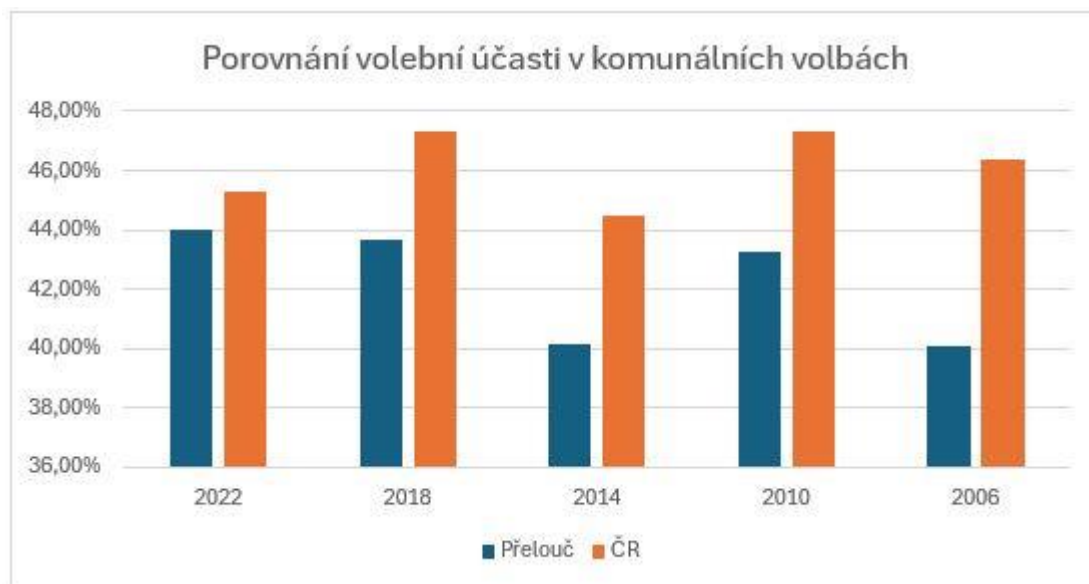
Graf. 3 - Výsledky komunálních voleb v roce 2022

Zdroj: Vlastní zpracování (ČSÚ, 2022)

Průměrnou volební účast v komunálních volbách v České republice v porovnání volební účasti v městě Přelouč mezi lety 2006 až 2022 zachycuje graf 4. V roce 2022 byla volební účast 44 %, což je největší hodnota za sledované období. V roce 2018 byla účast 43,68 %. Další pokles byl i v roce 2014 s volební účastí 40,12 %. V roce 2010 byla účast 43,27 %. Nejmenší volební účast byla zaznamenána v roce 2006 s 40,10 %. Při porovnání s volební účastí v České republice je v obci účast každoročně podprůměrná.

Graf. 4 - Porovnání volební účasti v letech 2006-2022

Zdroj: Vlastní zpracování (ČSÚ, 2022)

4.2 Rozpočet obce

4.2.1 Příjmy obce

Tabulka 2 - Celkové příjmy obce v letech 2018-2022 v tis. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	160 232	175 394	166 262	184 956	206 637
Nedaňové příjmy	11 863	14 512	14 549	14 998	15 870
Kapitálové příjmy	2 876	454	2 771	227	10 266
Přijaté transfery	81 330	33 636	64 481	45 417	63 332
Příjmy celkem	256 301	223 997	248 063	245 599	296 104

Zdroj: Vlastní zpracování (Závěrečný účet, 2022)

Z tabulky 2 lze konstatovat, že největší část příjmů za sledované období města Přebouč tvoří daňové příjmy, a to ze 70,4 %. Dále pak přijaté transfery, nedaňové příjmy a v poslední řadě kapitálové příjmy, které každý rok tvořily nejmenší část příjmů. V roce 2022 byl zaznamenán největší nárůst celkových příjmů. V porovnání s předchozím rokem se příjmy zvýšily o 50,5 mil. Kč. Celkové příjmy města se pohybují v rozmezí od 223 do 296 mil. korun.

Tabulka 3 - Schválené příjmy a výdaje v letech 2018-2022 v tis. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022
Schválené příjmy	207 493	203 600	217 241	186 889	227 841
Schválené výdaje	207 493	201 446	250 888	202 897	247 070
Saldo	0	2 154	-33 647	-16 008	-19 229

Zdroj: Vlastní zpracování (Závěrečný účet, 2022)

Tabulka 4 - Skutečné příjmy a výdaje v letech 2018-2022 v tis. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022
Skutečné příjmy	256 301	223 997	248 063	245 599	296 104
Skutečné výdaje	231 640	229 624	224 757	242 706	279 635
Saldo	24 661	-5 627	23 306	2 893	16 469

Zdroj: Vlastní zpracování (Závěrečný účet, 2022)

Z předchozích tabulek 3 a 4 lze pozorovat srovnání mezi schválenými a skutečnými příjmy. Z výsledků vyplývá, že každý rok skutečné příjmy předčily původní plány. Postupný nárůst přerušil rok 2019, kdy hodnota převyšovala nejméně, a to o 20,3 mil. Kč. Nejvýraznější přebytek skutečných příjmů zaznamenal rok 2022, kdy hodnota byla vyšší o více než 68,2 mil. Kč.

4.2.2 Výdaje obce

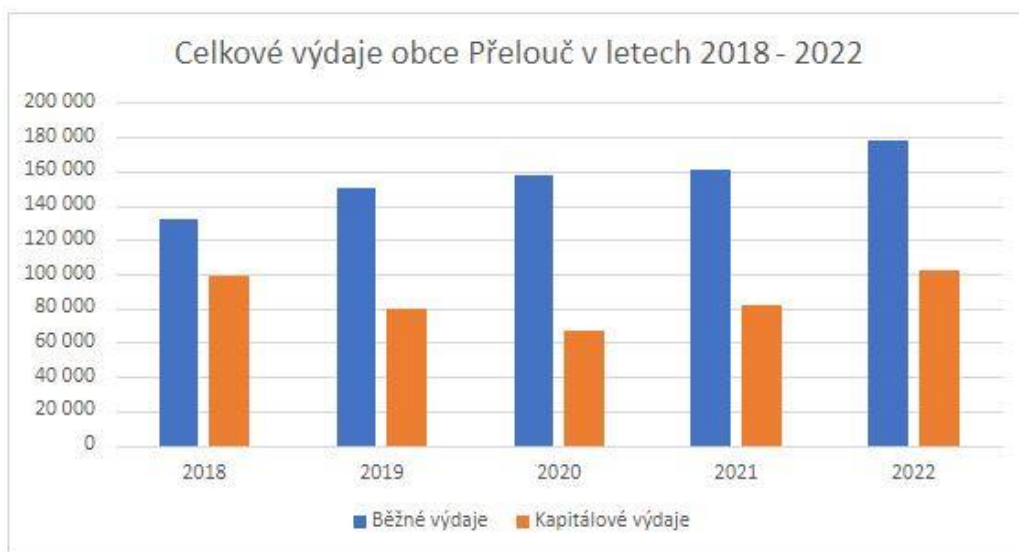
Tabulka 5 - Celkové výdaje obce v letech 2018-2022 v tis. Kč

	2018	2019	2020	2021	2022
Běžné výdaje	132 496	149 770	157 510	161 009	177 907
Kapitálové výdaje	99 143	79 854	67 247	81 697	101 727
Výdaje celkem	231 640	229 624	224 757	242 706	279 635

Zdroj: Vlastní zpracování (Závěrečný účet, 2022)

Největší část u běžných výdajů byla vynaložena na mzdové prostředky, neinvestiční transfery příspěvkovým a neinvestičním nákupům, pod které spadá nákup služeb, náklady vynaložené na opravy a udržování, anebo nákupy vody, paliva a energie. Největší procentuální nárůst byl zaznamenán právě u poslední zmíněné položky, kdy od dob pandemické krize byly tyto náklady zvětšeny o 37 %, tudíž hodnota v roce 2022 dosahuje téměř 7,4 mil Kč.

Graf. 5 - Porovnání běžných a kapitálových výdajů v letech 2018-2022

Zdroj: Vlastní zpracování (Závěrečný účet, 2022)

4.3 Finanční analýza

4.3.1 Analýza zadluženosti

Zadluženost je situace, kdy obec používá k financování svých aktiv cizí zdroje, nikoliv pouze své vlastní. Pro nalezení nejlepšího způsobu financování se používají ukazatele zadluženosti, které srovnávají množství vlastních a cizích zdrojů financování.

Prvním ze tří ukazatelů je ukazatel zadluženosti, který ukazuje podíl cizích zdrojů na celkových aktivech. Pohybovat by se měl v hodnotách v rozmezí 30-60 %. Obecně však platí, čím menší zadluženost, tím je to pro obec výhodnější. Z tabulky 6 lze konstatovat, že město Přelouč má velmi malou celkovou zadluženost. Za sledované období lze pozorovat klesající trend s jedinou výjimkou v roce 2020, kdy došlo k lehkému nárůstu z důvodu zvětšených krátkodobých závazků. Nejmenší zadluženost byla v roce 2022 s pouhými 3,9 %.

Tabulka 6 - Celková zadluženost v letech 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Cizí zdroje	51 466	49 317	59 591	56 145	48 258
Aktiva celkem	983 932	1 028 991	1 091 301	1 154 617	1 236 011
Zadluženost v %	5,23%	4,79%	5,46%	4,86%	3,90%

Zdroj: Vlastní zpracování (Rozvaha, 2022)

Druhým ukazatelem je míra zadluženosti, která se vypočítá jako podíl cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu. V tabulce 7 lze zpozorovat podobně jako u celkové zadluženosti klesající

trend s mírným nárustem v roce 2020 na hodnotu 5,78 % a nejmenší hodnotu 4,06 % v roce 2022. Obecně lze říci, že se obec pohybuje na nízkých hodnotách. Z tohoto důvodu nehrozí riziko v neplacení pohledávek od města.

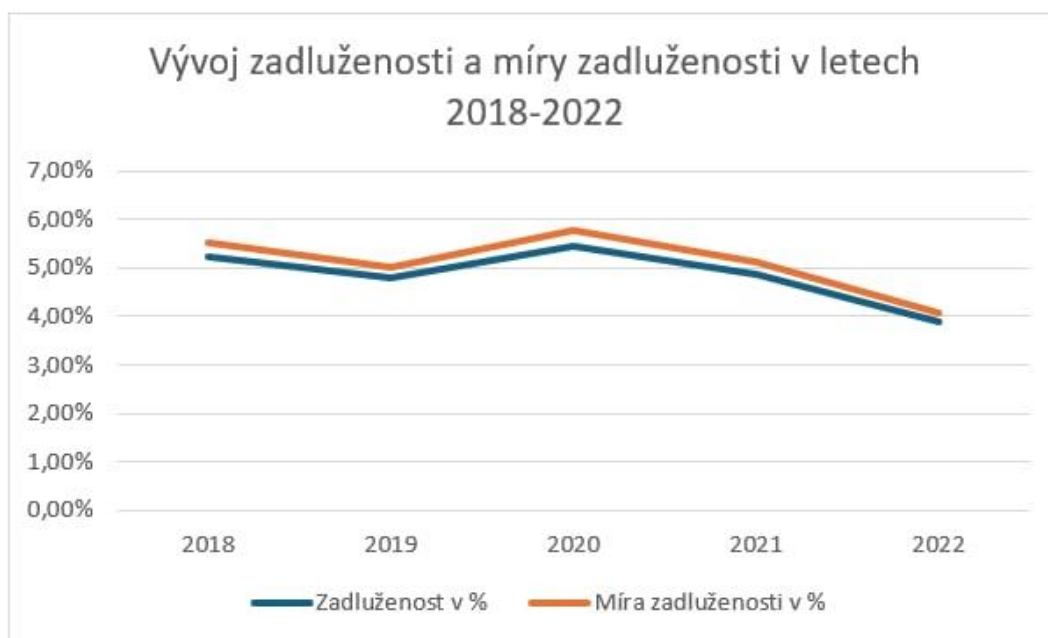
Tabulka 7 - Míra zadluženosti v letech 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Cizí zdroje	51 466	49 317	59 591	56 145	48 258
Vlastní kapitál	932 465	979 674	1 031 709	1 098 472	1 187 754
Míra zadluženosti v %	5,52%	5,03%	5,78%	5,11%	4,06%

Zdroj: Vlastní zpracování (Rozvaha, 2022)

Graf 6 zachycuje klesající tendenci celkové zadluženosti a míry zadluženosti.

Graf. 6 - Vývoj celkové zadluženosti a míry zadluženosti v letech 2018-2022

Zdroj: Vlastní zpracování (Rozvaha, 2022)

Posledním ukazatelem zadluženosti je koeficient samofinancování, který se vyjadřuje jako poměr mezi vlastním a kapitálem a celkovými aktivy. Říká nám z kolika procent jsou aktiva zajištěna vlastními zdroji. Ve sledovaném období se koeficient samofinancování pohyboval v rozmezí 94,77 % - 96,1 %. Lze říci, že město má dostatečné finanční prostředky k financování projektů a není nijak závislé na externích zdrojích.

Tabulka 8 - Koeficient samofinancování v letech 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Vlastní kapitál	932 465	979 674	1 031 709	1 098 472	1 187 754
Aktiva celkem	983 932	1 028 991	1 091 301	1 154 617	1 236 011
Koeficient samofinancování v %	94,77%	95,21%	94,54%	95,14%	96,10%

Zdroj: Vlastní zpracování (Rozvaha, 2022)

4.3.2 Analýza likvidity

Prvním ze tří stupňů likvidity je likvidita okamžitá, která vyjadřuje podíl mezi krátkodobým finančním a majetkem a krátkodobými závazky. Doporučená hodnota je v rozmezí 0,9-1,1. Dle pozorovaných výsledků z tabulky 9 je zřejmé, že v daném období výsledky dosahují vyšších hodnot, než jsou hodnoty doporučené. Postupně rostoucí trend u okamžité likvidity narušil pouze rok 2019, kdy byla zaznamenána nejnižší hodnota 1,34, kvůli poklesu krátkodobého finančního majetku. V roce 2022 hodnota vystoupala k likviditě 1,94, což značí, že má obec velké prostředky k pokrytí nečekaných výdajů.

Tabulka 9 - Okamžitá likvidita v letech 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Krátkodobý finanční majetek	54 981	50 458	73 702	76 797	93 235
Krátkodobé závazky	38 898	37 784	51 287	47 917	48 095
Okamžitá likvidita	1,41	1,34	1,44	1,60	1,94

Zdroj: Vlastní zpracování (Rozvaha, 2022)

Pohotová likvidita je druhým stupněm a vyjadřuje poměr oběžných aktiv snížená o zásoby a krátkodobými závazky. Doporučené hodnoty byly stanoveny v rozmezí 1-1,5. Z tabulky 10 lze vyčíst, že ve sledovaném období byly hodnoty nad hodnotami doporučenými, tudíž Přelouč nespĺňuje vymezené rozmezí v žádném roce. Jelikož čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím je situace výhodnější pro věřitele. Vysoký objem oběžných aktiv naznačuje, že obec není efektivní v optimalizaci svých finančních prostředků.

Tabulka 10 - Pohotová likvidita v letech 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Oběžná aktiva - zásoby	94 872	87 056	106 408	117 294	129 172
Krátkodobé závazky	38 898	37 784	51 287	47 917	48 095
Pohotová likvidita	2,44	2,30	2,07	2,45	2,69

Zdroj: Vlastní zpracování (Rozvaha, 2022)

Posledním stupněm je likvidita běžná, která vyjadřuje podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Doporučená hodnota byla stanovena na hodnoty 1,5-2,5. Tabulka 11 ukazuje, že doporučené hodnoty byly dodrženy kromě roku 2022, kdy hodnota stoupla mírně přes na 2,7. Důvodem bylo zvýšené množství oběžných aktiv. Ze všech 3 ukazatelů likvidity můžeme konstatovat, že město Přelouč je schopno splácet své krátkodobé závazky.

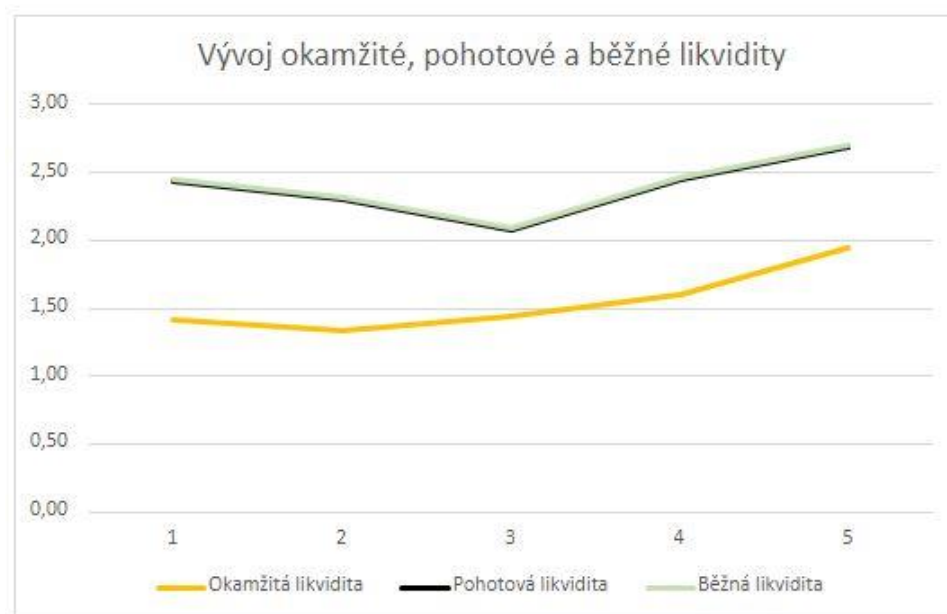
Tabulka 11 - Běžná likvidita v letech 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Krátkodobé závazky	38 898	37 784	51 287	47 917	48 095
Oběžná aktiva	95 235	87 425	106 892	117 799	129 766
Běžná likvidita	2,45	2,31	2,08	2,46	2,70

Zdroj: Vlastní zpracování (Rozvaha, 2022)

Porovnání vývoje okamžité, pohotové a běžné likvidity je možné pozorovat na následujícím grafu. Lze pozorovat, že hodnoty pohotové a běžné likvidity dosahovaly téměř podobných výsledků.

Graf. 7 - Vývoj okamžité, pohotové a běžné likvidity

Zdroj: Vlastní zpracování (Rozvaha, 2022)

5 Výsledky a diskuse

Kapitola je zaměřena na celkové zhodnocení finanční situace v městě Přelouč. Jako první byla provedena analýza vývoje počtu obyvatel v letech 2014-2022. Byla zjištěna pravidelná rostoucí tendence o pár stovek obyvatel až do roku 2021, kdy byla zastavena pandemickou situací Covid-19. Rok 2022 nastolil největší počet obyvatel za sledované období způsobený rekordní vlnou přistěhovalců utíkajících před válkou na Ukrajině. Ve věkové struktuře obyvatelstva lze pozorovat mírné stárnutí obyvatel, kdy věková skupina 65 a více let převyšuje počet dětí do 14 let.

Druhá kapitola představuje výsledky komunálních voleb společně s volební účastí. Ve volbách konaných v roce 2022 zvítězila strana Koalice občanů Přelouče (SNK) se získaným počtem 15 308 hlasů (27,04 % z celkového počtu hlasů) a 6 přidělenými mandáty. Novým starostou města se stal Martin Šmíd, pozice místostarosty se již tradičně ujal Ing. Ivan Moravec. Město Přelouč dlouhodobě zaznamenává podprůměrnou volební účast v porovnání s průměrnou volební účastí v České republice. Nejmenší účast byla zaznamenána v roce 2006 s účastí 40,10 %. Naopak nejvyšší účast měly zmíněné poslední volby s volební účastí rovných 44 %.

Další kapitola byla zaměřena na analýzu rozpočtu po příjmové a výdajové stránce. Mezi příjmy patří daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Daňové příjmy se řadí každý rok mezi nejdůležitější složku příjmů. Celkové příjmy za sledované období sice vzrostly přibližně o 14,4 %, ale v letech 2019-2021 byly menší než za rok 2018, a to především z důvodu snížení přijatých transferů zhruba o polovinu. Právě přijaté transfery jsou druhou nejdůležitější složkou příjmů a jejich výše se pohybuje v rozmezí 33,6-81,3 mil. Kč. V roce 2018 dostalo město nejvíce dotací, které využily k přestavbě přestupního terminálu, vybudování cyklostezky mezi Přeloučí a Lhotou a na rekonstrukci mateřské školky. Nedaňové příjmy tvoří 4,6-6,5 % z celkových příjmů města a jejich výše pohybuje v rozmezí 11,8-14,5 mil. Kč. Nejmenší podíl mají kapitálové příjmy, které se nejvíce podílely na rozpočtu v roce 2022 s 3,5 %, kdy došlo k prodejem pozemku v hodnotě 10,1 mil. Kč. Skutečné příjmy rozpočtu byly při porovnání s příjmy schválenými vždy v pozitivních hodnotách. Největší rozdíl byl v roce 2022, kdy skutečné příjmy převyšovaly o 68 mil. Kč nad schválenými 227 miliony.

Výdaje jsou rozděleny na výdaje běžné a kapitálové. Celkové výdaje za sledované období klesaly i rostly v závislosti potřeb města. Běžné výdaje se v průměru podílejí z

64,4 % na celkových výdajích města. Největší hodnotu měly v roce 2022, kdy se vyšplhaly k 177,9 mil. Kč. Mezi největší položky patří neinvestiční transfery pro příspěvkové organizace, platy a nákup služeb. Kapitálové výdaje se pak podílejí na 35,6 % a většina z nich je vynaložena na rekonstrukce, výstavby chodníků a opravy pozemní komunikace. Největší položkou byla dlouholetá rekonstrukce školní jídelny. I zde platí, že skutečné výdaje převyšovaly výdaje schválené s výjimkou v roce 2021, kdy skutečné výdaje byly 26 mil. menší z důvodu poklesu kapitálových výdajů.

V další kapitole byla provedena analýza zadluženosti, kde byly zjištěny velmi nízké hodnoty spojené s celkovou zadlužeností obce. Hodnoty se ve sledovaném období pohybují v rozmezí 3,9-5,46 %. Podobné výsledky byly vyhodnoceny i u míry zadluženosti, která jsou v rozmezí 4,06-5,52 %. Koeficient samofinancování, který byl posledním z ukazatelů zadluženosti, vykázal nadprůměrné hodnoty v rozmezí 94,54-96,1 %. Díky těmto výsledkům lze říci, že má město výbornou finanční stabilitu, ale také by se nemělo bát více investovat, ať už do infrastruktury vodohospodářské nebo dopravní pro zkvalitnění života občanů. Vzhledem k vysokým cenám nemovitostí by obec mohla zvážit i investici do vybudování městských bytů, které by v budoucnosti mohla pronajímat mladým lidem, kteří by i případně v obci zůstali a napomohli věkové struktuře obyvatelstva a společně s tím zvyšovali celkový příjem obce.

V poslední kapitole byla zhotovena analýza likvidity všech tří stupňů. Doporučené hodnoty okamžité likvidity byly stanovené v rozmezí 0,9-1,1. Ve sledovaném období byly tyto hodnoty zvýšené. Město tak disponuje dostatkem finančních prostředků k pokrytí krátkodobých závazků. Doporučené hodnoty pro likviditu pohotovou byly 1-1,5. I v tomto případě nebyly v žádném roce dodrženy a převyšovaly hodnoty doporučené. U poslední běžné likvidity byly doporučené hodnoty dodrženy s výjimkou v roce 2022, kdy byla hodnota 2,7. I těchto ukazatelů lze konstatovat, že město drží nadměrné množství aktiv, které by mohla investovat.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo posoudit hospodaření obce Přelouč v pětiletém období 2018-2022. Na základě poskytnutých dat byla provedena obsahová analýza příjmů a výdajů v jednotlivých letech a finanční analýza pomocí vybraných poměrových ukazatelů.

Práce byla rozdělena do dvou částí. První teoretická byla zaměřena na seznámení se základními pojmy spojené s územní samosprávou, dělení obcí, jednotlivé orgány obce a jaké základní funkce by měla obec naplňovat. Bylo zde vysvětleno financování obce, závěrečný účet a účetní výkazy obcí, které tvořily významnou část pro praktickou část. Dále zde byly popsány příjmové a výdaje stránky obce. Poslední kapitola se věnovala finanční analýze.

V praktické byla nejdříve obecně představena obec Přelouč a její charakteristiky, jako je poloha, historie, vývoj počtu obyvatel a věková struktura. V další části byly představeny orgány obce a jejich základní funkce, výsledky posledních komunálních voleb a porovnání volební účasti v jednotlivých letech. Další kapitoly byly zaměřeny na příjmovou a výdajovou stránku obce a finanční analýzu, které byly detailněji shrnuty v kapitole výsledky.

Ze zpracovaných tabulek a grafů lze vidět, že celkové příjmy byly především tvořeny daňovými příjmy, a to v rozmezí 62-78 %, kdy byla sledována rostoucí tendence za sledované období. Největšími položkami byly sdílené daně, daň z nemovitosti, daň z hazardních her, správní a místní poplatky. Přijaté transfery se největší částí podílely v roce 2018, kdy tvořily 32 % z celkových příjmů. Dotace jsou především čerpány na zlepšení dopravní infrastruktury v podobě oprav pozemní komunikace, chodníků a potřebných rekonstrukcí budov. Nejmenším dílem přispívají do rozpočtu kapitálové příjmy. Celkové výdaje dosahovaly průměrné výše 242 mil. Kč, z čehož většinu tvořily běžné výdaje. Kapitálové výdaje tvořily 35,6 %, které byly využity zejména na potřebné rekonstrukce a zlepšení pozemní komunikace k přilehlým místním částem města.

Z výsledků finanční analýzy zadluženosti bylo zjištěno, že celková zadluženost a míra zadluženosti se pohybují na hodnotách pod 6 %, což dokazuje, že má město silnou finanční stabilitu. Koeficient samofinancování byl za sledované období v průměru 95,15 %.

Výsledky ukazatelů likvidity poukázaly na to, že město drží nadmíru likvidních aktiv. Doporučené hodnoty u okamžité a pohotové byly každý rok překročeny. Pouze likvidita běžná se držela doporučených norem.

Dle výsledků finanční analýzy lze konstatovat, že celkové zdraví obce je pozitivní, ale hospodaření s volnými aktivy je poměrně rozvážené. Proto by se měla obec více zajímat o

investice do města, které by z dlouhodobého hlediska dávaly smysl a zároveň neohrozily finanční stabilitu. Obec by tedy měla zvážit, zda je vhodné udržovat celkové zadlužení na tak nízkých hodnotách nebo na úkor vyšší zadluženosti investovat do infrastruktury, zlepšení dostupnosti zdravotní péče. Jednou z dalších možností, jak využít volné finanční prostředky je vybudování bytů či domů na volných městských pozemcích, který by přednostně sloužily mladým lidem.

7 Seznam použitých zdrojů

BALÍK, S. 2009. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd., Havlíčkův Brod: Grada Publishing. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, J., BUBEBNÍČEK, V., ČOPÍK, J. 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 224 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČSÚ, český statistický úřad. *databáze demografických údajů za obce ČR*. [online]. 2022. [cit.2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/137914987/cz0532.xlsx>

ČSÚ, český statistický úřad. *obyvatelstvo obce*. [online]. 2023. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/obyvatelstvo-xe-obce>

ČSÚ, český statistický úřad. *Územní uspořádání České republiky*. [online]. 2023. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20536380/1379-07ch.pdf/81bd32e8-e118-4ae0-a5bc-cd51a038bbb4?version=1.0>

FINANČNÍ SPRÁVA. *daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí*. [online]. 2023. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/rozpocetove-urceni-dani/danove-prijmy-rozpocet-kraju-a-obci-dle-zakona-o-rozpocetovem-urceni-dani>

HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 99 s. ISBN 80-210-3356-8.

KOČÍ, R. 2012. *Obecní samospráva v České republice*. 1. vyd., Praha: Leges. 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1.

KNÁPKOVÁ, A. 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing. 228 s. ISBN 978-80-271-0563-2

MĚSTO PŘELOUČ, *informace o městě*. [online]. 2024. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.mestoprelouc.cz/>

MĚSTO PŘELOUČ, *závěrečný účet*. [online]. 2018. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: https://www.mestoprelouc.cz/modules/file_storage/download.php?file=6eba4aa0%7C1279

MĚSTO PŘELOUČ, *závěrečný účet*. [online]. 2019. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: https://www.mestoprelouc.cz/modules/file_storage/download.php?file=976887b9%7C1331

MĚSTO PŘELOUČ, *závěrečný účet*. [online]. 2020. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: https://www.mestoprelouc.cz/modules/file_storage/download.php?file=a96edd76%7C1369

MĚSTO PŘELOUČ, *závěrečný účet*. [online]. 2021. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: https://www.mestoprelouc.cz/modules/file_storage/download.php?file=9aa78b39%7C1490

MĚSTO PŘELOUČ, *závěrečný účet*. [online]. 2022. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00274101/prehled?rad=t&obdobi=2311>

MVCR, ministerstvo vnitra ČR. *správní členění*. [online]. 2024. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/ministerstvo-vnitra-ceske-republiky.aspx>.

PAŘÍZKOVÁ, I. 2008. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.

PEKOVÁ, J. 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd., Praha: Wolters Kluwer. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PROVAZNÍKOVÁ, R. 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd., Praha: Grada Publishing. 280 s. ISBN 978-80-247-5922-7.

RŮČKOVÁ, P. 2019. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. vyd., Praha: Grada Publishing. 151 s. ISBN 978-80-271-2028-4.

UUR, ústav územního rozvoje. územní plánování. [online]. 2020. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

VOLBY. *volby do zastupitelstev obcí*. [online]. 2023. [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv1111?xjazyk=CZ&xid=0&xdz=2&xnumnuts=5302&xobec=575500&xstat=0&xvyber=0>

Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích

Zákon č. 131/2000 Sb. Zákon o hlavním městě Praze

Zákon č. 243/2000 Sb. Zákon o rozpočtovém určení daní

Zákon č. 250/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 - Znak města Přelouč	29
--------------------------------------	----

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 - Počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel	17
Tabulka 2 - Celkové příjmy obce v letech 2018-2022 v tis. Kč	34
Tabulka 3 - Schválené příjmy a výdaje v letech 2018-2022 v tis. Kč	35
Tabulka 4 - Skutečné příjmy a výdaje v letech 2018-2022 v tis. Kč	35
Tabulka 5 - Celkové výdaje obce v letech 2018-2022 v tis. Kč	35
Tabulka 6 - Celková zadluženost v letech 2018-2022	36
Tabulka 7 - Míra zadluženosti v letech 2018-2022	37
Tabulka 8 - Koeficient samofinancování v letech 2018-2022	38
Tabulka 9 - Okamžitá likvidita v letech 2018-2022	38
Tabulka 10 - Pohotová likvidita v letech 2018-2022	38
Tabulka 11 - Běžná likvidita v letech 2018-2022	39

8.3 Seznam grafů

Graf. 1 - Vývoj počtu obyvatel v letech 2014-2022	31
Graf. 2 - Věková struktura obyvatelstva v letech 2014-2022	32
Graf. 3 - Výsledky komunálních voleb v roce 2022	33
Graf. 4 - Porovnání volební účasti v letech 2006-2022	34
Graf. 5 - Porovnání běžných a kapitálových výdajů v letech 2018-2022	36
Graf. 6 - Vývoj celkové zadluženosti a míry zadluženosti v letech 2018-2022	37
Graf. 7 - Vývoj okamžité, pohotové a běžné likvidity	39